

Harmonogram działań w czasie katastrofy

Obiekty na papierze dotknięte powodzią, obok zniszczeń wynikających bezpośrednio z katastrofy (zalanie i zabrudzenie), narażone są na zniszczenia mikrobiologiczne, które mogą zaistnieć bardzo szybko po zalaniu. W celu ograniczenia szkód zasadne jest przyjęcie następującego toku postępowania:

1. Z zalanych zbiorów należy wyselekcjonować obiekty najcenniejsze, które będą ratowane w pierwszej kolejności. Powinny wśród nich znaleźć się obiekty najbardziej wrażliwe na wodę: rękopisy, druki iluminowane, akwarele, pastele, fotografie, mapy kolorowane i inne.
2. Obiekty te należy w miarę możliwości oczyścić z zanieczyszczeń i za wszelką cenę zamrozić w możliwie najniższej temperaturze. Tylko takie postępowanie zabezpieczy obiekty przed rozwijaniem się pleśni i ograniczy inne szkody powodowane przez wilgoć. Do tego celu należy wykorzystać dostępne chłodnie i zamrażarki. Obiekty te powinny zostać w stanie zamrożenia do momentu podjęcia ich konserwacji.
3. Obiekty te przed konserwacją powinny zostać wysuszone najlepiej metodą sublimacyjną w liofilizatorze. Z braku możliwości zastosowania tej techniki obiekty należy suszyć zgodnie z propozycją zawartą w p. V.
4. Pozostałe obiekty (czarno-białe druki, grafiki, mapy drukowane i inne) w miarę możliwości należy zabezpieczyć jak wyżej. W przypadku braku takich możliwości należy przystąpić do ich oczyszczania z ewentualnym delikatnym płukaniem w czystej wodzie. Niezwłocznie należy przystąpić do ich suszenia.
5. Na początku, do odciążenia nadmiaru wody, należy użyć przekładek z bibuły lub innych materiałów higroskopijnych. Książki należy ustawić pionowo z wachlarzowo rozsuniętymi kartami i suszyć przez wyłożenie w przewiewnych pomieszczeniach z dobrą wentylacją. Wymuszony ruch powietrza należy uzyskać poprzez użycie wentylatorów. Wskazane jest suszenie ogrzany powietrzem, ale o temperaturze nie przekraczającej 25° C. Dla podniesienia temperatury suszenia można wykorzystać grzejniki olejowe ustawione w takiej odległości, by nie powodować przegrzewania obiektów. Należy natomiast unikać stosowania dmuchaw typu „Farel”.
6. Po wysuszeniu obiekty należy poddać dezynfekcji rotanoxem w komorze próżniowej. W przypadku występowania pleśni konieczna będzie konsultacja mikrobiologiczna.